

УДК 338.48:502.1-028.23

DOI: 10.31866/2616-7603.1.2018.151801

Леся Устименко,
кандидат педагогічних наук,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
Київ, Україна
ustilesia@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-2631-1459>

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДЕОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ЦЕНТРІВ

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування регіональних відеоєкологічних критеріїв туристичних центрів та визначення основних вимог до них відповідно відеоєкологічному показнику. **Методологія дослідження** передбачає проведення аналізу основних теоретичних положень і принципів відеоєкології та використання їх в туристсько-рекреаційній діяльності, визначення основних відеоєкологічних критеріїв, класифікацію туристичних центрів відповідно цим критеріям та систематизацію заходів доцільності виконання основних відеоєкологічних вимог в туристичній діяльності. **Наукова новизна** полягає у визначенні основних відеоєкологічних критеріїв та класифікації туристичних центрів, що дає змогу поділити туристсько-рекреаційні центри та зони на відповідні відеоєкологічні рівні. Розроблено відеоєкологічні вимоги до туристичних центрів. Запропоновано використання регіональних відеоєкологічних особливостей в типізації туристичних дестинацій та здійснення районування території за відеоєкологічним показником. **Висновки.** Обґрунтовано доцільність впровадження основних принципів відеоєкології в туристсько-рекреаційну діяльність. Представлено відеоєкологічні критерії та класифікацію туристсько-рекреаційних центрів. Запропоновано розробку відеоєкологічного районування території та використання регіональних відеоєкологічних особливостей в типізації туристичних дестинацій.

Ключові слова: відеоєкологія, відеоєкологічні вимоги, туристичні центри, відеоєкологічні критерії.

Вступ. Екологізація свідомості в туризмі є однією з найважливіших тенденцій в розвитку туристичної індустрії. Вищевказана тенденція розвитку сучасного туризму з'явилась ще в середині 70-х років минулого століття. Нарівні з рекреаційним зростаючу роль набувають освітній, комунікативний, розвиваючий (креативний) та екологічний аспекти туризму. Сучасна цивілізація вимагає від людини оптимально комфортної адаптації до оточуючого середовища, яке змінюється дуже швидкими темпами в порівнянні зі змінами, що відбуваються в фізіології людини, що є однією із причин ускладнення мотивації попиту в туризмі.

В кінці 80-х років минулого століття з'являється новий напрям екології – відеоєкологія. Її засновником є російський біолог та фізіолог Володимир Філін, який у 1980-х роках проводив дослідження взаємозв'язку роботи

візуального механізму людини у різних видах оточуючого середовища та виявив тісний зв'язок психофізичного стану людини з тим, що вона бачить.

Проблема відеоекології особливо посилилася в останні 50 років через загальну урбанізацію, яка ізолювала людину від його природного візуального середовища. Ця ізоляція стала наслідком використання нових форм, матеріалів, технологій та сучасних модних тенденцій у містобудуванні. В результаті чого з'являється збільшується різко змінене не некомфортне візуальне середовище, що суперечить відеоекологічним критеріям, тобто переважним темно-сірим кольором, прямими лініями і кутами, будівлі в основному статичні з великою кількістю гомогених поверхонь. Такі однорідні й «агресивні» зони фізіологічно та психологічно є дискомфортними для людини.

Аналіз останніх досліджень. Загальні питання щодо сучасного стану розвитку туристсько-рекреаційних центрів розкрито у роботах таких науковців як: Любіцева О. О., Малахова Н. Н., Швець Ю. Деякі регіональні особливості туристичних центрів розглянуто в працях Стафійчука В. І., Малиновської О. Ю., Смаля І. В., Юрківського В. М. Базові критерії відео-екологічного середовища докладно розглянуто в працях Філіна В. А., а деякі аспекти відеоекологічних проблем розглядалися в роботах таких зарубіжних авторів: Wilkins A. J., Sitte C., Volkman F. C.

Невирішені проблеми. У багатьох країнах світу проблема екології розглядається як важливе питання економічної та соціальної значущості. В даний час це питання привертає пильну увагу науковців і громадських організацій. Однак, говорячи про екологічні проблеми, зазвичай говорять про забруднення повітря, води, рівні шуму та радіації, але постійне візуальне середовище та його стан ніколи не згадуються як екологічний фактор. Більш того, загальноприйнято вважати, що все, що нам потрібно – це свіже повітря, чиста вода та спокійне життя і ми зовсім не дбаємо про те, на що ми дивимось. Керуючись саме таким ставленням до візуального середовища, проектується міста та внутрішні приміщення.

Сьогодні проблема відео екології, як і раніше, викликає занепокоєння через відсутність науково обґрунтованих базових законів та вимог про створення відповідного візуального середовища, здебільш, в міській архітектурі. Швидка трансформація візуальної середовища суперечить можливостям зору. Людина, як і раніше, залишається такою ж ,як і раніше, з певними потребами, що ґрунтуються на природних методах бачення, в той час як візуальне середовище в населених зонах погіршується, а подекуди стає критичним.

В області відеоекології накопичилося чимало проблем, не менше, ніж в інших областях екології, багато з них вимагають термінового вирішення. У той час як стан води та повітря, а також рівень радіації контролюються й вивчаються багатьма науково-дослідними інститутами, проблема відеоекології поки залишається проблемою незначного числа науковців. Ось чому ця проблема невідома як для міської влади, так і для експертів в галузі архітектури, дизайну, мистецтва, рекреації, медицини.

Візуальне середовище є одним з основних компонентів життєзабезпечення людини. До теперішнього часу поки людина залишалася в природному середовищі протягом більшої частини свого часу, в області відеоєкології практично не було проблем. Процеси урбанізації повністю виключають можливість насолоджуватися навколишнім середовищем, яке будучи неприродним, не тільки не викликає естетичну насолоду, а навпаки, породжує велику кількість соціальних проблем. Відеоєкологія, що являє собою важливий науковий напрям, який вивчає візуальну взаємодію людини з навколишнім середовищем і досліджує актуальні проблеми, які є наслідком порушення відео екологічних критеріїв, що, в свою чергу, призводить до погіршення психофізіологічного стану людини. Ця високопріоритетна наукова галузь становить важливий інтерес для фахівців в області екології, психології, фізіології, медицини, архітектури, мистецтва та рекреації.

Оскільки, туризм має безпосереднє відношення до оточуючого середовища та змінює його відповідно запитам туристів, необхідно більш детально розглянути відповідність сучасних туристичних центрів відеоєкологічним критеріям. Результатом вивчення даної проблеми мають стати науково обґрунтовані вимоги до туристичних центрів та розробка типізації туристичних дестинацій і здійснення відповідного районування території за відеоєкологічним показником.

Попри наявність певного масиву досліджень і публікацій, присвячених різним аспектам взаємозв'язку відеоєкології з соціологією, психологією, медициною, економікою, архітектурою та дизайном, аспект впливу на туристсько-рекреаційну діяльність та відповідність туристичних центрів відеоєкологічним вимогам вивчено недостатньо, особливо мало вивченими залишаються регіональні характеристики туристичних дестинацій. Основними методами дослідження були аналіз та синтез опрацьованого матеріалу.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування регіональних відеоєкологічних критеріїв туристичних центрів та визначення основних вимог до них відповідно відеоєкологічному показнику, що й обумовлює наступні завдання:

- розглянути відеоєкологічні проблеми та їх зв'язок туристсько-рекреаційною та економічною діяльністю людини;
- проаналізувати й узагальнити основні відеоєкологічні критерії;
- охарактеризувати регіональні відеоєкологічні особливості туристичних центрів;
- обґрунтувати основні відеоєкологічні вимоги до туристичних центрів.

Виклад основного матеріалу. Згідно результатам дослідження В. Філіна зоровий апарат людини постійно сканує оточуюче середовище. Його робота не припиняється навіть вночі, в темноті, у вісні, коли людина, як кажуть філософи дивиться собі в середину і коли вона щось ретельно розглядує. Як тільки в оточенні з'являється щось особливе,

зоровий центр мозку отримує відповідний сигнал від очей, які «зачіплюються» за це особливе. З поступових зображень з такими «зачіпками» мозок складає цілісний образ того, що бачить людина. Далі відбувається аналіз баченого та своєрідна характеристика з визначеннями (красиве – некрасиве, комфортне – дискомфортне) (Филин, 2006).

Дослідження лабораторії В. Філіна дали наступні результати спостережень. По-перше, у кожної людини ритм та напрямок саккад (рефлекторних рухів зорового апарату) абсолютно унікальний та стабільний все життя, крім критичних ситуацій, які впливають на нервово-психічний стан. По-друге, саккади однієї й тієї ж людини змінюють амплітуду. В комфортному візуальному середовищі близькому до природного, в якому людство прожило більшість свого існування, саккади маленькі та приємні. А в стресовому середовищі, коли очам немає за що «зачепитись» амплітуда саккад стає розмашистою та хаотичною. По-третє, робота саккад тісно пов'язана зі станом центральної нервової системи подвійно: очі та психіка людини стресують разом, перебуваючи у дискомфортному візуальному середовищі, а у комфортному – отримують насолоду теж разом. Так яке ж середовище візуальному апарату людини та загальному стану нервової системи корисне, а яке ні? (Филин, 2006).

Природою влаштовано так, щоб наші очі з кожною наступною саккадою – малопомітним рухом, внаслідок якого всі відділи мозку пронизуються відповідними імпульсами, які породжують декілька вражень в секунду, «зачіплювались» за непередбачувану особливу деталь або їх сукупність. Таким чином, щоб посередництвом очей ми з цікавістю спілкувались з тим, що бачимо. Якщо б не було саккад людина була б схожа на примітивного біоробота. Природа ж неперевершений творець неповторності. Навіть таке монотонне явище як дощ має свій неповторний малюнок краплин, який змінюється кожної миті. Так само пісок в пустелі або сніжні рівнини, що теоретично мають відноситись до гомогенних візуальних середовищ («гомогенне середовище» - це монотонна поверхня: асфальт, дороги, плоскі дахи будівель, голі стіни будинків, скло і т.д.) змінюється від вітру, освітлення та не є такими агресивними як майже всі агресивні візуальні поля – продукти масового сучасного виробництва будіндустрії.

Людина, яка всього три секунди дивиться на гомогенну поверхню, а за цей час відбувається шість-дев'ять саккад і всі вони приходяться на голу стіну, де немає елементів для фіксації погляду, то у неї виникає стан, який можна порівняти з тим, коли людина робить крок і не відчуває твердої поверхні під ногою, так і око за три секунди біля дев'яти разів провалюється в безодню. Легко уявити наскільки неприємна ця ситуація, яка безумовно призводить до дискомфорту. Це по-перше. По-друге, якщо людина постійно жила б в такому середовищі, то в неї було б достатньо ризику відстати в розумовому розвитку. Адже очі разом з психікою стресують, коли передбачене природою «чіпляння» погляду не

відбувається із-за того, що візуальне середовище не має відповідних «зачіпок» - верхівок дерев, що чередуються з плавними, але непрямими лініями.

Агресивне візуальне середовище є двох типів. Один тип візуальної однорідності – гладкий моно хром, як то: біла стеля без єдиної тіні або цяточки, інший – суцільне заповнення дрібними однорідними елементами: крапками, квадратами, рівними лініями, штриховкою та тому подібними деталями, що постійно повторюються. Прикладами таких поверхонь є підвісна стеля, розділена на однакові квадрати, жалюзі, вагонка, тротуарна плитка. Споглядання цих поверхонь є не тільки неприємним, але і некорисним. Від таких візуальних середовищ людина дуже швидко стомлюється. Оскільки агресивні візуальні поля в силу своїх характеристик виснажують зоровий апарат людини який тісно зв'язаний з мозком, що в цілому призводить до нервового перенапруження організму та стресу.

Оскільки в однорідному візуальному середовищі очі не знаходять того особливого предмету, за який могли б «зачепитися» та комфортно згідно природній програмі функціонувати, але в однорідному середовищі очі не знаходять цього особливого предмету і продовжують хаотично шукати його. А коли перед очима кольорова картинка мозок отримує взаємовиключні команди. Ще гірша ситуація, коли людина споглядає поверхню з безліччю дрібних однакових зображень. Згідно проведених досліджень, характер електричних імпульсів, що фіксуються енцефалограмою, може бути подібним тому, який спостерігається в передепіліптичному стані, притому вже через 160 секунд. А тривале існування психіки в такому режимі – один із криміногенних факторів.

Людським очам корисно дивитися на природу: водні поверхні, дерева у своєму природному різноманітті, всю флору та фауну, небо з хмарами (вже помічено, що людина більше затримує погляд на небі з хмарами, що мають різні відтінки та форми, ніж на небі без жодного включення). Якщо ж говорити про рукотворне, то відеоекологічними є будівлі з дерева, каміння прикрашені різьбленням або ліпниною (особливо культові споруди, які, до речі майже всіх релігій, відповідають позитивним відеоекологічним характеристикам). Коли ж ми говоримо про предмети побуту, то і тут відповідно комфортними для людського ока та психіки є меблі класичних зразків, особливо ручної роботи з натуральних матеріалів, посуд та інші речі знову ж таки класичних зразків тощо. Невідповідним позитивним відеоекологічним характеристикам є модний сьогодні мінімалізм, а ще гіршим є техностиль.

Природне середовище складається з різновіддалених предметів, будь то ліс або гори. У старовинній архітектурі такі елементи як портик, колони, еркер, декор виключали появу великої площини. Там, де вже є гомогенне середовище необхідно постаратися від неї позбавитися шляхом озеленення, колористики, а в квартирі за допомогою кімнатних рослин, картин, ваз, килимів та інших доступних засобів та прикрас.

Чим естетичніше виглядає місцевість, тим більше ми за собою слідкуємо. Ми поводимося більш цивілізовано в цивілізованому середовищі. Оточення впливає на наш стан, поведінку та вчинки. Всі знають вислів, що краса врятує світ, а науковці доводять, що красиві предмети та середовища, як правило відповідають відеоекологічним вимогам. Не слід допускати появи агресивних візуальних полів в міському середовищі, а також в наших власних житлах і на робочому місці. Слід відноситися до таких полів як до серйозного екологічного чинника. Агресивне поле веде до різкого збільшення числа психічних захворювань і до зростання правопорушень. Більше того, агресивність людства, про що багато разів писав академік С. Ліхачов, пов'язана окрім всього, і з наявністю агресивного видимого середовища в місцях перебування.

Візуально комфортне середовище, як правило здорове, естетичне, морально позитивне для суспільства, виграшне з точки зору привабливості, тому і в плані маркетингу вважається доречним. Всі, вище викладені проблеми досліджує нова, відносно молода наука відеоекологія.

Отже, відеоекологія – це наука, яка вивчає взаємодію людини з навколишнім середовищем, взаємозв'язк роботи візуального механізму людини у різних видах оточуючого середовища та виявляє тісний зв'язок психофізичного стану людини з тим, що вона бачить.

Відеоекологічні критерії – це якісні показники відповідності візуального середовища, природним психофізіологічним нормам людини.

Згідно викладеному вище можна зробити висновок та виокремити наступні чинники впливу відеоекологічного середовища на людину та суспільство: фізіологічно-медичний, естетичний, етичний, економічний.

Сучасні туристичні центри повинні максимально відповідати не тільки еколого-санітарним нормам природних ресурсів але і штучно створене людиною середовище має відповідати позитивним, як еколого-санітарним нормам, так і відеоекологічним характеристикам. Нажаль, величезний досвід створення комфортного візуального середовища, накопичений століттями майже не використовується в сучасному будівництві не тільки міст, але і туристичних центрів, які по своєму призначенню мають сприяти покращенню емоційного, психологічного та фізичного стану людини (Устименко, 2014).

Більшість сучасних туристичних центрів Сполучених Штатів Америки, Європи та прогресивних країн Азії (наприклад, Майямі, іспанські курорти Аліканте, Бенідорм, курорти Кіпру, курортні зони Об'єднаних Арабських Еміратів, Сінгапуру та інші) забудовані однотипною урбаністичною архітектурою, що створює «гомогенне середовище». Постраждала не тільки естетична складова сучасної архітектури але і нависла загроза над фундаментальними процесами зорового апарату людини, зокрема, та її здоров'я в цілому. Це явище є типовим і для більшості туристичних центрів Австралії, Аргентини, Бразилії, пост радянських країн в тому

числі й для України. Хоча, відеоекологічні характеристики вищеназваних країн покращують зелені насадження, але їх дуже мало в порівнянні з великою кількістю та величиною самих будівель, крім того, будівництво не припиняється, вільних територій стає все менше, а нові готелі виростають швидше за дерева в сучасних курортних зонах. Вище названі території можна віднести до невідповідним відеоекологічним критеріям.

До відповідних та напіввідповідних відносяться більшість старих курортів та туристичних центрів Європи, а саме: швейцарські Баден, Монтрьо, Цвайзиммен, Церматт, Грюер, Сент-Моріц, Давос; австрійські Бад-Ішль, Гальштадт; баварські Фюссен та Швангау; численні курорти Італії, що розташовані в альпійській зоні країни, зокрема, Гарда, Борміо, Кортіна-д'Ампеццо, Комо, острови-курорти Капрі та Іск'я, а також старі курорти Лігурійської Рів'єри (Алассіо, Сан-Ремо, Раппало, Сірміоне, Портофіно, Леванто, Віареджо, К'яварі); чеський курорт Карлові Вари та угорський Егер.

Нові азійські курорти та туристичні центри, а саме: Малайзії, що розташовані на островах Борнео, Лангкаві; Індонезії на острові Балі; Таїланду в основному це острови Семет, Самуї, Крабі, Хуа Хін; та інші, де при будівництві готелів намагаються використовувати національні мотиви та стилізацію під відповідні архітектурні стилі минулого, які базуються на класичних традиціях зодчества і мають позитивні відеоекологічні характеристики не тільки в інтер'єрах, але і в зовнішніх загальних силуетах, садово-паркових комплексах, що в свою чергу створює позитивні відео екологічні характеристики курортного ландшафту (Устименко, 2014).

Відповідним відеоекологічним критеріям прикладом в плані поєднання відеоекологічних характеристик та сучасних технологій будівництва туристичних комплексів є створений в останні десятиліття ХХ ст. відомий балійський респектабельний курорт Нуса Дуа, який за вимогою індонезійського уряду та плану розвитку національного туризму був побудований в так званому небалійському стилі з урахуванням місцевої архітектурної традиції, яка повністю відповідає принципам відеоекології. Найкращими з точки зору відеоекології є курорти Мальдівських та Сейшельських островів, ряду країн Карибського басейну, Океанії та деякі готельні комплекси африканських країн, здебільшого ті, що позиціонують себе як екокурорти. Слід відмітити, що дорогі готелі класу люкс та бутіки-готелі, відповідають основним відеоекологічним критеріям.

Запропоновані відеоекологічні критерії класифікації туристичних центрів дають змогу поділити курорти та курортні зони на відповідні, напіввідповідні та невідповідні. Грунтуючись на цих критеріях доцільно розробити відповідні відеоекологічні вимоги до туристичних центрів.

Перше це – вимоги до зовнішнього загального вигляду курортів та туристичних центрів, які мають бути побудовані або відновлюватись максимально з урахуванням архітектурних канонів минулого, адже вони,

як правило відповідають позитивним відеоекологічним критеріям. Зрозуміло, що ми не можемо вже відмовитись від великої кількості скла, дзеркал але використовуючи їх ми можемо змінити форму будівель, їх підбирати гармонійну кольорову гамму, використовувати більше декору тощо.

Якщо аналізувати сьогоднішні успішні проекти щодо відеоекологічних вимог, то це ряд сучасних телевізійних веж і офісно-торгівельних центрів, наприклад: вежі Петронас та телевежа у місті Куала-Лумпур, культові та адміністративні будівлі Путраджаї – нової адміністративної столиці Малайзії, телевежа у Дубаї. Серед вдалих знахідок архітектури ХХ століття можна назвати Ейфелеву вежу й радянські сталінські висотки тощо.

Друге. Треба більше зберігати зелених насаджень, особливо великих старих дерев, які самі по собі вже привертають увагу, як, все частіше, вже особливість. Сьогодні досить розповсюдженою є картина: велетенські будівлі, а біля них маленькі в декілька метрів деревця, які зрозуміло не змінюють суттєво відеоекологічне середовище. Будівлі курортів, а це в основному готелі повинні знаходитись на відповідній відстані один від одного. Слід зменшувати етажність будівель відповідно оточуючому ландшафту. Найбільш оптимальною для будівництва готельних комплексів є котедж на забудова. Бажано, щоб кожен готель мав свій зелений пояс з рівновеликими рослинами.

Трете – це вимоги до внутрішнього середовища. В оформленні інтер'єрів, знову ж таки, має бути більше класичних традицій з використанням рослинних мотивів. По можливості вони мають бути декоровані рослинами та квітами. Кольорова гама має бути спокійною з декількох природних базових кольорів. Меблі мають бути з плавними лініями, бажано з оздобленням, але їх треба розташовувати так, щоб не було тісно в кімнаті.

Висновки. З викладеного вище слід зробити висновок, що сучасні туристичні центри мають створюватись і розвиватись з урахуванням основних принципів відеоекології, оскільки є очевидним вплив візуального оточуючого середовища на здоров'я людини та суспільство: фізіологічний, психологічний, естетичний, етичний, економічний.

Необхідно розробити докладні відеоекологічні вимоги до туристичних центрів та їх об'єктів, враховуючи географічне положення, щільність заселення територій, природно-кліматичні умови, тип (міський чи сільський) забудови території й архітектурні традиції та інші регіональні особливості туристичних центрів.

Щоб краще зорієнтувати суб'єктів туристичної індустрії та самих туристів щодо регіональних відеоекологічних особливостей туристичних центрів та курортних зон доцільно користуватися класифікацією туристичних центрів за відеоекологічними критеріями. Використовувати регіональні відеоекологічні особливості в типізації туристичних дестинацій. Здійснити відповідне районування території за відеоекологічним показником та створити відповідний картографічний матеріал.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Любіцева, О.О., & Третяков, О.В. (2012). Типізація дестинацій. *Географія і туризм*, 17, 3-9.
- Стафійчук, В.І., & Малиновська, О.Ю. (2016). *Туристичне країнознавство*. Херсон: ОЛДІ-Плюс.
- Устименко, Л.М. (2014). Історико-суспільні аспекти становлення та розвитку лікувально-оздоровчого туризму. *Питання культурології*, 30, 134-142.
- Филин, В. (2006). Дайте волю глазам! *НиР*, 5, 12-15.
- Юрківський, В.М. (2001). *Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни*. Київ: Либідь.
- Filin, V.A. (2007). Problem of ecology of urban visual environment. Ecological complexity and sustainability. *Abstract of EcoSummit*, May 22-27, p. 88. Beijing, China.
- Sitte, C. (1889). *Die Stadte-bau nach seinen kunstlerischen Grundsätzen: ein Beitrag zur Losung modernster Fragen der Architektur und monumentalen Plastik unter besonderer Beziehung auf Wien*. Vienna: Graeser.
- Wilkins, A.J. (1995). *Visual stress*. New York: Oxford University Press.

REFERENCES

- Filin, V. (2006). Dayte volyu glazam! [Entfessle deine Augen!]. *NiR*, 5, 12-15 [in Russian].
- Filin, V.A. (2007). Problem of ecology of urban visual environment. Ecological complexity and sustainability. *Abstract of EcoSummit*, May 22-27, p. 88. Beijing, China [in English].
- Liubitseva, O.O., & Tretiakov, O.V. (2012). Typizatsiia destynatsii [Typization of Destinations]. *Heohrafiia i turyzm*, 17, 3-9 [in Ukrainian].
- Sitte, C. (1889). *Die Stadte-bau nach seinen kunstlerischen Grundsätzen: ein Beitrag zur Losung modernster Fragen der Architektur und monumentalen Plastik unter besonderer Beziehung auf Wien* [The urban development according to its artistic principles: a contribution to the solution of the most modern questions of architecture and monumental sculpture with special reference to Vienna]. Vienna: Graeser [in German].
- Stafiichuk, V.I., & Malynovska, O.Yu. (2016). *Turystychne krainoznavstvo* [Tourist region studies]. Kherson: OLDI-Plus [in Ukrainian].
- Ustymenko, L.M. (2014). Istoryko-suspilni aspekty stanovlennia ta rozvytku likuvalno-ozdorovchoho turyzmu [Historical and social aspects of formation and development of health-improving tourism]. *Pytannia kulturolohii*, 30, 134-142 [in Ukrainian].
- Wilkins, A.J. (1995). *Visual stress*. New York: Oxford University Press [in English].
- Yurkivskiy, V.M. (2001). *Rehionalna ekonomichna i sotsialna heohrafiia. Zarubizhni krainy* [Regional economic and social geography. Foreign countries]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

UDC 338.48:502.1-028.23

Lesia Ustymenko,
PhD of Pedagogic, Associate Professor,
Kyiv National University
of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine
ustilesia@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-2631-1459>

THE REGIONAL VIDEOCONFERENCING PECULIARITIES OF TOURIST CENTERS

Purpose of the research is theoretical justification of the regional videoconferencing peculiarities of tourist centers and determination of the basic requirements to them in accordance with the video-ecological index.

Research methodology is a combination of fundamental analysis and systematization of the main theoretical principles of videoecology and using them in tourist and recreational activities, defining the main videoconventive criteria, classification of tourist centers in accordance with these criteria, and feasibility systematization of the basic video-ecological requirements implementation in tourism activities. **Scientific novelty.** The basic video-ecological criteria and classification of tourist centers are determined, that allows to divide tourist-recreational centers and areas into corresponding video-ecological levels. Video-ecological requirements for tourist centers have been developed. The usage of regional video-specific features in the typization of tourist distillations and zoning of the territory by video-ecological index is proposed. **Conclusions.** The expediency of the basic principles of videoecology implementation in tourism and recreation activity is substantiated. Video-ecological criteria and classification of tourist-recreational centers are presented. The development of videoecological zoning of the territory and the usage of regional videogeographical features in the typization of tourist destinations are proposed.

Keywords: videoecology, videoecological requirements, tourist centers, videoecological criteria.

© Устименко Л., 2018